

Optegnelser fra Bergen fra 16de og 17de Aarhundrede.

(Meddelte af H. J. Huitfeldt).

Professor G. Storm har gjort Meddeleren opmærksom paa de Optegnelser, der aftrykkes nedenfor, og som findes i Mscr. No. 34 in 4° i det Deichmanske Bibliothek i Christiania, hvilket Manuscript er omtalt af Hr. Storm i hans Meddelelser om Haandskrifter og Oversættelser af Magnus Lagabøters Love i Chra. Vidensk. Selsk.s Forhandlinger 1879. No. 14. Ihvorvel Optegnelserne for største Delen angaa lidet fremtrædende Personer, turde de dog fortjene at trykkes paa Grund af sin Alder og det ringe Antal af samtidige genealogiske Oplysninger, der ere bevarede fra hin Tid. Manuscriptet, en Spændebog i brunt, presset Læderbind, indeholder, foruden de nedenfor meddelte Notitser, der ere skrevne med en Mængde forskellige Hænder, Fortalen (den yngre, se G. Storm l. c. S. 22) og Tavlen (o: Registeret) til Magnus Lagabøters Landslov, 6 Retterbøder (fra Kong Haakon Haakonsson til Kong Hans), Truid Ulfstands og Claus Bildes Reces af 1539, samt »Disse Sager aager Kongen«. Hertil fra Begyndelsen er alt skrevet med en og samme Haand. Henrik Fynbos Haand findes formentlig kun i hans Handelsoptegnelser og de to udslattede Notitser om et Par af Børnenes Fødsel; derimod er den længere, smukt skrevne Opskrift om hans Børn ikke egenhændig. Henrik Fynbo tog Borgerskab i Bergen i Aaret 1588 (se Bergens Borgerbog 1550—1751, udg. af N. Nicolaysen, S. 9, 2.), medens han dog ifølge de nedenfor meddelte Optegnelser allerede 1586 synes at have været bosat sammesteds; tidligere boede han, formentlig mindst i et Snes Aar, i Kvindhered i Søndhordland.

Anno: 15:74: første Søndag: y Aduendt (o: 28 Novbr.) stod Henndrick: Fønbos och Brytte Gregerzdotterz brøllup y Bergen

Anno 1575: Fastelaffns: Løffuerdag (o: 12 Februar) er Marenn Henndricksdotter fød y Bergen y Smørzgaardenn:

Anno 1577 fiortenn Dage for Micael (o: 15 Septbr.) er Pedder HenndrickBenn født paa Øye y Quinherrett:

Anno 1579: tre Dage for S: Poule Dag om en Løffuerdag¹⁾ er Gregorius fødd paa Snegelstuedt y Quinheret:

Anno: 1580: otte Dage for Jull om en Torzdagh²⁾: er Niels Henndrickß: fød paa: Jøßnes: y Quinherritt

Anno 83 S: Luce Euangelista Dag: (o: 18 Octbr.) paa enn Tisdag. er Poffuell Henndrickß: født paa: Josnes y Quinherrett

Anno 1586 otte Dage efter Laurencj om en Onndidagh:³⁾ er Hendrick Hendrickß: født y Bergen y de Huß op y Hagen:

¹⁾ Kun ved Commemoratio S. Pauli (30 Juni) falder Trediedagen forud paa en Løverdage i Aaret 1579: Fødselsdagen er altsaa 27 Juni. Hvis Angivelsen af en Løverdage ikke er sikker, bliver Fødselsdagen snarest 22 Januar.

²⁾ Altsaa formodentlig Thorsdag 15 Decbr. 1580.

³⁾ Altsaa formodentlig Onsdag 13 (20?) August 1586.

Anno 1593: den 14 Dagh Junij er salligh Mar(e)nn Hendricksdotter død y Bergenn y Smørzgardenn Gud vere hendis Siell nadig och barmhiertig).

Anno 1600 denn 16 Februarj er Niels Henndrickßenn død vdj Bergenn effter Myddagh ymellom 5 och 6 hannß Siel huilckett Gud werre nadigh: Amenn.

Anno 1600 denn 15 Junius er: Berrette Gregerzdatter død vdj Herren wedd Klocken war ett effter Middag vdj Bergen hues Siell Gud haffue vdj dett ewige rige: Amenn

Anno 1600 tre Wegger effter sannte Meckels Dagh¹⁾: stod Hendrick Fenboz Bryllup med Anne Søffrensdatter Gud giffue dett thill Lycke.

Anno 1602: den 20 Julj denn thid Klockenn vor 12 om Nattenn²⁾ haffuer Gud vorlent Anne Søffrensdatter medt Liffs Frucht enn vng Datter ved Naffnn Berrette Hendrick(s)datter Gud giue hende en god Lycke och er hendis forste Barnn³⁾

Anno 1603 bleff Pouell Hendricksen paa den Spanske Reise, medt Niells Jonsen, Gudt vere hands Siell naadig och barmhiertigh:

Anno 1604: den 16 Martius den thid Klocken vor 6 om Dagen haffuer Gud forlendt Anne Søffrens Datter. medt Liffs Fructt en vng Datter vedt Naffn Karene Hendricks Datter, Gudt giffue hinde en godt Lycke: som vor en Fredagh.⁴⁾

Anno 1606 bliiff Adellieus Hendriuck(!) Daatter født da Klokken sillo tyl ix den xx Maiuus

Jesum Criiſtto Nafn byte jegh Hendriick Fiinbo meded(!) menne Børn Per Hendriickßøn Gunriiſ (o: Gregoris) Hendriickßøn Hendriick Hendriickßøn den xx Nouuembereß Ano 1606 effttiier der(i)ß salig Moder Briite Gunriiſdatter salig med Guud alt huueß dem liit och møget allt ymeden huueß Gudt lade dem uel luifuue der med (sic)

Anno 1607 denn 12 Januarj paa enn Monndag efftter Middag⁵⁾ daa klockenn hade slagett 4 opgaff hand salig Gregoris Henndrickßønn Bin And och bleff begrauenn denn 14 Januarj huilke (!) Siell Gud nadelige beuarræ

¹⁾ Altsaa c. 20 October.

²⁾ Paa et andet Sted i Bogen, hvor det atter er udsløttet, staar, at hun blev født i Bergen, og at der var fuld Maane ringere end 3 Dage.

³⁾ Resten er skrevet med mange forskjellige Hænder.

⁴⁾ 16 Marts 1604 var en Tirsdag. Paa et andet Sted i Bogen, hvor det senere er udsløttet, staar, at hun var født i Bergen 23 Marts Kl. 6 Morgen.

⁵⁾ 12 Januar 1607 var en Fredag.

Anno 1607 then 20. Augustij om Morgenen der Klocken wor emellom 5. och 6. døde salig Berette Hendricksdatter, hinndis Siell Gud haffue,

Jhs. Anno 1608 thend 12 Junij Nathen thill Mandag der Klacken (!) wor 10. hensoff salige Hendrich, Pederßen, Fønbo i Herren Gud giffue hanom med alle Gudtz Børnn en gledelige och salig Opstandelße paa den yderste Dommedagh. for Christj Schyld.

Paa Bogens forreste Blad staar med samme Haand som den, der har indført de første Notitser om Henrik Pederssøn Fynbos Slægt:

Anno 1598

Huy frycter: du Menniske saa saare: att dø:

Du est: doch her paa saadan en Ø

Att du komer aldrig leuendis hen

Betenck dett well min gode Wen

Med en anden Haand, formentlig Niels Pederssøn Medelferds:

Herren er en rettwiiss Dommere

Anno 1637 in May bekom ieg denne Bog fraa welb: Manderup Pederßen Skiønnebøell¹⁾ paa Skaanneland,

Betench din Oprindelße din beste Allder och yderste Allders Ende,

Paa andet Blad med en ny Haand:

Jtem denne Bough hør migh Hans Oluffzenn Skierop till med Rete, och kjøbte iegh denn aff Niels Pederßenn Medelferd²⁾ velbiurdigh Jørgenn Henrichsens³⁾ Laugmandt paa Stegenn, hans Tienner, in Aprillis Anno 1640.

Hans Oluffzen Skierop⁴⁾

E. Handt.

Paa de følgende to Blade findes et Tydsk Digt angaaende Verdens almindelige Gang og Daarlighed, formentlig skrevet med samme Haand som den foregaaende Notits. Efter fire ubeskrevne Blade følger et (9de), hvorpaa staar, dog ei med Henrik Fynbos Haand:

Hendrich Fønboo bin ich genant

Mein Gelycke seit inn Gottis Handt

Anno domini 1598 denn 12 Juny.

¹⁾ Se om ham Samlinger t. d. norske Folks Spr. og Hist., V S. 281 ff.

²⁾ Kan muligens være Stamfader til den i Spørgsmaalene paa Omslaget af nærværende Tidsskrifts I B. 4 H. nævnte Procurator Hans Nilsson Midelfart i Thronhjelm i Begyndelsen af 18de Aarhundrede.

³⁾ Af Familien Staur eller Staffre, om hvem kan eftersees Saml. t. d. norske Folks Spr. og Hist. V S. 282 ff.

⁴⁾ Altsaa formentlig fra Veileegnen.

Med samme Haand staar ved Enden af »Retterbøderne«:

Finis das ist Ende
 Des frøyuet sig meine Hende,
 Jst daß nicht woll geschrieben,
 So ist die Zeit dar mit fordrieben
 Anno domini 1598 denn 13 May:

Efter et Par, atter udslettede, Notitser om to af de ovennævnte Døtres Fødsel staar:

Huo en Gangh stiehl maa hede Tiuff.
 Den Stund hand leffuer kom det jhouff.

Ehrren denn ehr eyendis
 Huo hinde haar handt rider queiendis,

Efter de ovennævnte Notitser fra Aaret 1607 staar med en Haand omtrent fra Midten af 17de Aarhundrede:

Lauridtz Lauridtzønn
 Brøger Egen Haandt

Derunder med en noget yngre Haand:

A^o 1674 arffuet denne Bog effter min sal. Werfader Lauridtz Lauridtzen Roßenberig¹⁾)

C. P. Rumohr
 m. propria:

Indvendig paa forreste Perme med samme Haand:

A^o 1674: — Jn Gottes Nammen Amen

C. P. Rumohr
 m. propria

og indvendig paa bagerste Perme med samme Haand:

Tilfalden 1674: Clauß Pederß. R.
 Eghd.

Høiere oppe paa samme Perme:

Anno 1689 den 3 Martj er denne Bog foræhret till Erlig och Welbr: Jffuer von Ahn²⁾) aff mig underschreffuen

Clauß Pederß. R.

Bogens 3 à 4 sidste Blade indeholde en Del Regnskabs- og Handelsnotitser af Henrik Pedersøn Fynbo, hvilke for den største Del atter ere udslettede og heller ikke ere af tilstrækkelig Interesse til at meddeles her; som Prøver hidsættes kun følgende:

¹⁾ Ansløges 1657 til at eie c. 5000 Rd., se N. Nicolaysen, Norske Magasin II S. 376.

²⁾ Se om ham N. Saml. in 8vo II S. 128.

Anno 1607 den 17 Nouuember kom Anders Tromesfar ttiill Herberg ttiill meg

Den xvij Nouuember kom Jenß y Herber

Dend xx4 kom Anders Hollß y Herber

Anno 1606 den 16 Agws(t)wß bleuff Dytlwff Jaarrii forlliig med Yorgen Kramerr om siitt Barn fforr Kost och Løn och Riit(sic) at Dettlwf skal giiffwe fornemt Jørgen xij gamel Dale(r) och hanß Qwene ij Dale(r) j Fereng Sziil

Den xvij Deßember er allt bettalt

Anno 1566 — Jtem haffuuer jeg antworet Hwstrw Ynger¹) y Szmør viij løp ij Pwnd Smør den (ufuldført)

Anno 1577 hade ieg Snelstued

Anno 1606 gaff Klawß P(e)tterßøn²) for den Grunn paa Offer-gade j Daler

Wdborgett Szmør j Pwnd ttiil Nelß y Bormesterß Garrd bettalt ij $\frac{1}{2}$ x $\frac{1}{2}$ ii h...

Anno 1602 denn iij Nouember bliff Olla Thorßenn y Sønn-fior paa Valle mig skyldig ij gamle Daller paa enn Thønne Malltt thill att bethalle ij Faste nu thill kommendis Anno 1603

Med en anden Haand

Thend 5 Augusti Anno 1607 giorde ieg clart med Henndrich Fønboe, thaa offuer alt bliffuer vi huerandred jndted skyldig menn er alldills klart.

H.

Supplement til Darre-Wedege-Familjens Stamtavle³).

Meddelt ved Fredr. Bing Buck i Thronhjøm.

1) Rolf Olufssøn Darre, Borgermester i Oslo.

2) Hans Søn: Björn Rolfssøn Darre, Raadmand i Oslo i 1589.

3) Hans Søn: Christofer Björnssøn Darre, f. 1567, † ¹⁰/₅ 1642, Raadmand i Thronhjøm.

¹) Hermed menes maaske Ingeborg Krumme, der var gift med Fogden i Søndhordland Hans Pederssøn, som døde 1566, se N. Nicolaysen, Norske Magasin I S. 220.

²) Maaske ham, der var Raadmand i Bergen, se N. Nicolaysen, Norske Magasin II S. 539.

³) Se B. Moes Tidsskrift for den norske Personalhistorie II Pag. 363—393 og Familjen Heibergs Stamtavle Pag. 83.